

Схвалено
рішенням Комітету Верховної Ради України
з питань соціальної політики
та захисту прав ветеранів
(Протокол від 01 квітня 2026 року № 239)

РЕКОМЕНДАЦІЇ
учасників слухань у Комітеті Верховної Ради України
з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів на тему:
«Про стан виконання Закону України «Про облік інформації про шкоду,
завдану особистим немайновим правам фізичних осіб внаслідок збройної
агресії Російської Федерації проти України»
№ 4071-ІХ від 20 листопада 2024 року»

Учасники слухань у Комітеті Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів, заслухавши та обговоривши виступи народних депутатів України, представників центральних органів виконавчої влади, наукового середовища, громадських організацій, зазначають наступне.

Розв'язана збройна агресія Російської Федерації проти України вирізняється масштабністю порушень прав людини з боку Російської Федерації, включно із жорстокістю по відношенню до цивільного населення. Вчинення таких діянь є підставою для застосування особливого режиму міжнародно-правової відповідальності держави агресора – повного відшкодування (reparation) за спричинену шкоду у формі реституції, компенсації та сатисфакції. Застосування цього режиму до держави порушниці – складний і довготривалий процес, який, серед іншого, передбачає наявність доказової бази.

З метою сприяння відновленню та захисту прав постраждалих від збройної агресії осіб на національному рівні здійснюються заходи їх підтримки та створюється система обліку інформації щодо матеріальної і моральної шкоди, завданої фізичним особам збройною агресією Російської Федерації, формується відповідна нормативно-правова база.

Розробка дієвого правового механізму відшкодування завданої збройною агресією шкоди передбачає формування необхідної правової бази. Так, правові й організаційні засади надання компенсації за пошкодження та знищення окремих категорій об'єктів нерухомого майна внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією Російської Федерації, визначено Законом України «Про компенсацію за пошкодження та знищення окремих категорій об'єктів нерухомого майна внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією Російської Федерації проти України, та Державний реєстр майна, пошкодженого та знищеного внаслідок бойових дій,

терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією Російської Федерації проти України».

Відшкодуванню має підлягати й шкода, завдана особистим немайновим правам фізичних осіб. Унаслідок військових дій російської армії на території України значна кількість громадян зазнали порушень особистих прав, наприклад: насильницька депортація чи примусове переміщення; катування або нелюдське поводження; викрадення дітей; сексуальне насильство; фізичні чи психологічні травми; примусова праця або торгівля людьми тощо.

Масштаби втрат і завданих збитків є колосальними. Особисті немайнові права великої кількості фізичних осіб було порушено, їм самим або їх майну завдано шкоди, яка має бути відшкодована за рахунок коштів держави-агресора. Так, за даними Державного підприємства «Інформаційно-обчислювальний центр Міністерства соціальної політики України», станом на 27 листопада 2025 року в Україні 4 595 411 особи зареєстровано та обліковано як внутрішньо переміщені. Окрім того, 7,5 млн осіб виїхали за межі держави після 2022 року. За даними Євростату, станом на 30 листопада 2025 року статус тимчасового захисту в Європейському Союзі мають 4,33 млн осіб, які виїхали з України.

Згідно з даними Офісу Генерального прокурора станом на 2 грудня 2025 року, із початку повномасштабного вторгнення зафіксовано 389 фактів сексуального насильства, пов'язаного з конфліктом, постраждали 2 969 дітей (676 загиблих; 2 293 поранених). Станом на 1 вересня 2025 року, відповідно до Порядку надання статусу дитини, яка постраждала внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 5 квітня 2017 р. № 268, 412 000 дітей отримали цей статус (цифри не остаточні).

Через повномасштабну війну держава опинилася перед безпрецедентним викликом – кількість людей з інвалідністю зросла до 3,4 млн, тоді як на початку 2022 року їх було 2,8 млн.

Складність відшкодування завданої шкоди полягає у тому, що особисті немайнові права – це права, що пов'язані з особою і не мають матеріального вираження. Вони включають право на життя, здоров'я, повагу до гідності, свободу, особисту недоторканність тощо. Різняться як способи завдання шкоди таким правам, так і відповідні правові наслідки, зокрема необхідність вжиття невідкладних заходів щодо їх поновлення, надання допомоги, лікування тощо.

Україна здійснює низку заходів із відшкодування шкоди за порушення особистих немайнових прав, спричинених збройною агресією Російської Федерації, у межах виконання як конституційних обов'язків стосовно забезпечення прав своїх громадян, так і міжнародних зобов'язань щодо захисту прав людини. Оскільки ця шкода завдана протиправними діями Російської Федерації, то виникає необхідність створення механізмів фіксації випадків та обліку інформації про завдану шкоду (фізичні/психічні страждання, полон, насильство тощо) для визначення видів соціальної підтримки та розміру майбутніх компенсацій витрат, пов'язаних із

підтримкою постраждалих осіб у сфері охорони здоров'я та реабілітації, соціального захисту тощо.

З метою визначення засад функціонування та впровадження Системи обліку інформації про шкоду прийнято Закон України «Про облік інформації про шкоду, завдану особистим немайновим правам фізичних осіб внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України» від 20 листопада 2024 року № 4071-ІХ (далі – Закон № 4071-ІХ).

Формування системного підходу до акумулювання інформації про постраждалих осіб, завдану шкоду їх особистим немайновим правам є доцільним і необхідним, у тому числі для забезпечення подальшого звернення громадян і держави Україна до інституцій міжнародного компенсаційного механізму та міжнародних судових інстанцій.

Закон № 4071-ІХ є важливим у контексті запровадження єдиної системи обліку збитків, завданих збройною агресією проти України.

Щодо створення та функціонування Системи обліку інформації про шкоду, завдану особистим немайновим правам фізичних осіб внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України

Положення Закону № 4071-ІХ передбачають правові та організаційні засади створення та функціонування Системи обліку інформації про шкоду, завдану особистим немайновим правам фізичних осіб внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України (далі - Система обліку інформації про шкоду), - автоматизованої інформаційно-комунікаційної системи, призначеної для збирання, накопичення, зберігання, захисту, обліку, відображення, оброблення та надання інформації про:

фізичних осіб, зокрема депортованих або примусово переміщених дітей, особистим немайновим правам яких завдано шкоди внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України (далі - постраждалі особи);

шкоду, завдану особистим немайновим правам фізичних осіб внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України (далі - шкода, завдана особистим немайновим правам постраждалих осіб);

вжиті заходи з підтримки постраждалих осіб та обсяги видатків державного та місцевих бюджетів, бюджетів фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування, здійснених для вжиття таких заходів.

Відповідно до статті 8 цього Закону підлягає обліку інформація про шкоду, завдану особистим немайновим правам постраждалої особи через:

- 1) смерть (загибель);
- 2) зникнення безвісти за особливих обставин, безвісну відсутність;
- 3) залишення дитини без піклування батьків, позбавлення дитини батьківського піклування, неможливість виконання батьками, іншими законними представниками дитини обов'язків щодо виховання та утримання дитини;
- 4) травму чи ушкодження здоров'я;

5) сексуальне насильство, пов'язане із збройною агресією Російської Федерації проти України;

6) катування, жорстоке, нелюдське або таке, що принижує гідність, поводження чи покарання;

7) насильницьке тримання під вартою, незаконне ув'язнення, полон, інші види позбавлення особистої свободи;

8) торгівлю людьми;

9) примусову працю;

10) примусове переміщення, депортацію, викрадення;

11) примусове переміщення, депортацію, викрадення, примусове усиновлення дітей;

12) внутрішнє переміщення, евакуацію;

13) вимушене переміщення за межі України;

14) вимушене переміщення за межі України з територій, на яких на момент виїзду велися бойові дії, або тимчасово окупованих Російською Федерацією територій України, перелік яких визначений відповідно до законодавства України, або внаслідок пошкодження чи знищення житла внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією Російської Федерації проти України, або після евакуації;

15) втрату доступу до медичної допомоги, медичних послуг, соціальних послуг, освітніх послуг;

16) інші порушення особистих немайнових прав у випадках, визначених законодавством України.

Наповнення Системи обліку інформації про шкоду здійснюється:

автоматично на підставі заходів, здійснених для наповнення Системи обліку інформації про шкоду, шляхом отримання необхідної інформації у порядку електронної інформаційної взаємодії відповідно до закону з інформаційних (автоматизованих), інформаційно-комунікаційних, комунікаційних і довідкових систем, реєстрів, банків даних та баз даних тощо;

шляхом отримання інформації від постраждалої особи або її законного представника про шкоду її особистим немайновим правам.

Держателем Системи обліку інформації про шкоду є Міністерство соціальної політики, сім'ї та єдності України.

Акумуляування інформації про постраждалих осіб, завдану шкоду забезпечить можливість подальшого звернення громадян і держави до інституцій міжнародного компенсаційного механізму та міжнародних судових органів.

Слід зазначити, що з метою виконання вищезазначених положень, пунктом 4 розділу IV «Прикінцеві та перехідні положення» Закону № 4071-IX Кабінету Міністрів України доручено у місячний строк з дня опублікування цього Закону:

1) забезпечити прийняття нормативно-правових актів, необхідних для його реалізації;

2) забезпечити створення та функціонування Системи обліку інформації про шкоду та визначити етапність її подальшого впровадження та наповнення;

3) розробити та внести на розгляд Верховної Ради України проект закону про підтримку осіб, особистим немайновим правам яких завдано шкоди внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України.

Таким чином, згідно з «Прикінцевими та перехідними положеннями» Закону № 4071-IX та з метою забезпечення реалізації його положень, Уряд мав у січні 2025 року прийняти необхідні нормативно-правові акти щодо механізмів збору, зберігання, обробки, захисту, обліку та доступу до даних у Системі обліку інформації про шкоду та категорій постраждалих; переліку і обсягів відомостей, які підлягають внесенню до Системи, а також строків їх внесення; вимог до перевірки інформації, яка підтверджує завдану шкоду немайновим правам постраждалих осіб.

Порядок ведення Системи обліку інформації про шкоду, завдану особистим немайновим правам фізичних осіб внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України було затверджено у квітні 2025 року постановою Кабінету Міністрів України від 15 квітня 2025 р. № 450.

Відповідно до зазначеного Порядку ведення Системи обліку інформації про шкоду передбачено поетапне запровадження та наповнення Системи обліку інформації про шкоду:

1. Перший етап - протягом 2025 року.

На першому етапі підлягає обліку інформація про шкоду, завдану особистим немайновим правам постраждалої особи через:

внутрішнє переміщення;

смерть (загибель);

зникнення безвісти за особливих обставин, безвісну відсутність;

залишення дитини без піклування батьків, позбавлення дитини батьківського піклування, неможливість виконання батьками, іншими законними представниками дитини обов'язків щодо виховання та утримання дитини;

травму чи ушкодження здоров'я, за результатами яких встановлено інвалідність.

Наповнення Системи обліку інформації про шкоду на першому етапі здійснюється автоматично шляхом отримання необхідної інформації у порядку електронної інформаційної взаємодії з публічних електронних реєстрів та інформаційних (автоматизованих), інформаційно-комунікаційних, комунікаційних і довідкових систем, реєстрів, банків даних та баз даних, власниками (розпорядниками, держателями, володільцями, адміністраторами) яких є державні органи, органи влади Автономної Республіки Крим або органи місцевого самоврядування (за технічної можливості).

2. Другий етап - з 1 січня 2026 року.

На другому етапі до Системи обліку інформації про шкоду буде внесено інформацію про шкоду, завдану особистим немайновим правам постраждалої особи

через евакуацію та травми чи ушкодження здоров'я, за результатами яких не було встановлено інвалідність.

Визначення вимог щодо відповідності інформації для верифікації завдання шкоди особистим немайновим правам постраждалих осіб, переліку посадових осіб державних органів, органів влади Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування, інших юридичних осіб публічного права, яким надається доступ до Системи обліку інформації про шкоду, публічного реєстратора та створювачів інформації Системи обліку інформації про шкоду, категорії шкоди особистим немайновим правам та постраждалих осіб, які підлягають внесенню до Системи обліку інформації про шкоду, особливостей наповнення Системи обліку інформації про шкоду шляхом отримання від постраждалої особи або її законного представника інформації про шкоду її особистим немайновим правам в електронній формі забезпечується на другому етапі.

Крім того, пунктом 3 постанови Кабінету Міністрів України від 15 квітня 2025 р. № 450 Міністерству соціальної політики, сім'ї та єдності України доручено забезпечити:

1) технічне доопрацювання Єдиної інформаційної системи соціальної сфери для створення та функціонування Системи обліку інформації про шкоду, завдану особистим немайновим правам фізичних осіб внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України, як складової зазначеної Єдиної системи;

2) автоматичне збирання в Системі обліку інформації про шкоду, завдану особистим немайновим правам фізичних осіб внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України, інформації про шкоду, завдану особистим немайновим правам фізичних осіб внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України, з публічних електронних реєстрів та інформаційних (автоматизованих), інформаційно-комунікаційних, комунікаційних і довідкових систем, реєстрів, банків даних та баз даних, власниками (розпорядниками, держателями, володільцями, адміністраторами) яких є державні органи, органи влади Автономної Республіки Крим або органи місцевого самоврядування (за технічної можливості).

Таким чином, станом на початок 2026 року Система обліку інформації про шкоду має перебувати на другому етапі запровадження.

Водночас, за інформацією Міністерства соціальної політики, сім'ї та єдності України, з метою забезпечення створення та функціонування Системи обліку інформації про шкоду Фондом «Євразія», який є виконавцем проекту міжнародної технічної допомоги USAID «Підтримка цифрової трансформації» (DTA), в межах співпраці з Мінсоцполітики, було оголошено тендер на розроблення Системи обліку інформації про шкоду. За результатами тендера було вибрано компанію, яку відповідно до процедур Фонду «Євразія» визначено переможцем зазначеного тендера.

Також Фондом «Євразія» оголошено тендер на закупівлю послуг з розроблення технічних вимог щодо модернізації Єдиної інформаційної системи

соціальної сфери для забезпечення наповнення Системи обліку інформації про шкоду.

У зв'язку з тим що відповідні закупівлі мали проводитись за рахунок коштів проекту міжнародної технічної допомоги USAID «Підтримка цифрової трансформації (DTA)» (реєстраційна картка проекту № 5458-04 (включаючи всі наступні модифікації), що фінансується Урядом США, всі процеси, пов'язані з ними, зупинено.

З метою забезпечення створення та функціонування Системи обліку інформації про шкоду Мінсоцполітики ведеться робота щодо пошуку інших донорів, готових долучитися до фінансування зазначеного проекту.

Мінсоцполітики зазначає, що з огляду на значну вартість реалізації проекту, відсутність бюджетного фінансування на створення та функціонування Системи обліку інформації про шкоду, а також складнощі з пошуком нового донора, зокрема, через тривалість процедур оголошення донорами тендерів, їх проведення та вибору переможця, запровадження Системи обліку інформації про шкоду потребує додаткового часу.

Відтак, як зауважує Уповноважений Верховної Ради України з прав людини, єдина цифрова платформа з повноцінною міжвідомчою інтеграцією не запроваджена, що призводить до наступних ризиків:

- фрагментації державної політики у сфері фіксації шкоди;
- втрати доказової інформації через несистемність обліку;
- недовіри постраждалих до державних механізмів;
- неповної інтеграції національного реєстру з міжнародними інструментами репарацій.

Національна система захисту осіб, які постраждали внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України, залишається фрагментованою та такою, що не забезпечує належного рівня підтримки прав постраждалих і не формує цілісного, системного й орієнтованого на потреби постраждалих підходу.

Відсутність узгодженої державної політики у цій сфері негативно впливає на доступ постраждалих до підтримки, компенсації та репарації.

Забезпечення надання необхідних заходів підтримки особам, яким завдано немайнової шкоди

Представництво Президента України в Автономній Республіці Крим звертає увагу на те, що Законом № 4071-ІХ передбачено розробку та внесення на розгляд Верховної Ради України проекту закону про підтримку осіб, особистим немайновим правам яких завдано шкоди внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України. Законопроектом має бути визначено види та обсяги підтримки, в залежності від виду та ступеню завданої шкоди, джерела та обсяги фінансування та суб'єктів надання.

Правове визначення перелічених предметів регулювання законопроекту має нагальну потребу, оскільки наразі, наприклад підхід визначення категорії

постраждалих осіб має несистемний характер, оскільки починаючи з 2014 року поступово визначаються категорії постраждалих від збройної агресії держави-окупанта осіб, які є отримувачами різних видів підтримки від держави:

- внутрішньо переміщені особи;
- члени сімей осіб, зниклих безвісти за особливих обставин;
- особи, які стали особами з інвалідністю внаслідок поранень чи інших ушкоджень здоров'я, одержаних від вибухових речовин, боєприпасів і військового озброєння;
- діти, які постраждали внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів, в тому числі діти, депортовані або примусово переміщені, або перебували під ризиком депортації та/або примусового переміщення внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України, та осіб з їх числа;
- особи, позбавлені особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, та члени їхніх сімей;
- особи, житлові будинки (квартири) яких зруйновано внаслідок надзвичайної ситуації воєнного характеру, спричиненої збройною агресією Російської Федерації;
- особи, постраждали внаслідок підриву греблі Каховської ГЕС (техногенної катастрофи);
- особи, постраждали від сексуального насильства, пов'язаного зі збройною агресією Російської Федерації проти України.

Законодавством визначено різні процедури отримання статусу та види підтримки для вказаних категорій.

Наявні розрізнені механізми підтримки постраждалих внаслідок збройної агресії проти України не утворюють цілісної системи забезпечення захисту та підтримки постраждалих, спрямованої на подолання наслідків збройної агресії, відновлення та підтримання їх фізичного та психічного здоров'я, забезпечення їх базових житлових, освітніх та інших потреб тощо.

Проте на сьогодні законопроект не внесений на розгляд Верховної Ради України. На думку Представництва Президента України в Автономній Республіці Крим до розробки законопроекту доцільно залучити зацікавлені громадські організації та правозахисників.

Забезпечення належного функціонування Системи обліку інформації про шкоду

Забезпечення належного функціонування Системи обліку інформації про шкоду потребує вирішення окремих питань отримання необхідної інформації у порядку електронної інформаційної взаємодії.

Статтею 7 Закону України «Про захист персональних даних» визначено виключні підстави для обробки спеціальних категорій персональних даних, зокрема даних про стан здоров'я. Обробка таких даних допускається лише у випадках, прямо передбачених законом, та за наявності чітко визначеної мети, обсягу та правових підстав.

За відсутності прямої норми закону, що передбачає передачу відповідних медичних даних між інформаційними системами, здійснення такого обміну не відповідає вимогам законодавства у сфері захисту персональних даних.

Зокрема, Міністерство охорони здоров'я України зазначає, що відповідно до частини першої статті 24² Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я», порядок функціонування електронної системи охорони здоров'я затверджується Кабінетом Міністрів України з урахуванням вимог законодавства щодо захисту персональних даних. Захист інформації в електронній системі охорони здоров'я здійснюється у встановленому законодавством порядку.

Отже станом на сьогодні відсутні визначені законом механізми передачі персональних даних, у тому числі даних про стан здоров'я, з електронної системи охорони здоров'я або інших інформаційно-комунікаційних систем до Системи обліку інформації про шкоду, завдану особистим немайновим правам фізичних осіб внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України.

Також чинні нормативно-правові акти не містять завдань щодо реалізації відповідної інформаційної взаємодії.

Додатково Міністерство охорони здоров'я України звертає увагу на те, що для належної реалізації завдання щодо фіксації інформації про травми чи ушкодження, отримані внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України, необхідним є нормативне визначення критеріїв та методичних підходів до встановлення причинно-наслідкового зв'язку між конкретною травмою (ушкодженням) та діями держави-агресора.

Станом на сьогодні відсутні затверджені критерії, клінічні індикатори або методичні рекомендації для медичних працівників щодо документування та кваліфікації травм як таких, що спричинені діями Російської Федерації. Це створює ризики неоднакового застосування підходів, суб'єктивної оцінки обставин та потенційної правової невизначеності.

З огляду на викладене доцільним є попереднє розроблення та затвердження чітких критеріїв, порядку підтвердження причинно-наслідкового зв'язку між конкретною травмою (ушкодженням) та діями держави-агресора, та/або методичних рекомендацій для медичних працівників.

Крім того, Державна міграційна служба України звертає увагу, що відповідно до пункту 37 Порядку ведення Системи обліку інформації про шкоду, з метою наповнення Системи обліку інформації про шкоду програмні засоби ведення Єдиної системи забезпечують можливість передачі та отримання даних в порядку електронної інформаційної взаємодії, зокрема з Єдиним державним демографічним реєстром – з метою наповнення даними про постраждалу особу.

Водночас, Закон № 4071-IX не передбачає передачу персональних даних фізичних осіб з Єдиного державного демографічного реєстру до Системи обліку інформації про шкоду, завдану особистим немайновим правам фізичних осіб внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України, у тому числі з

метою наповнення даними про постраждалу особу. Відповідно до частин першої, другої, п'ятої та дев'ятої статті 11 Закону України «Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус» право на отримання інформації з Єдиного державного демографічного реєстру реалізується у порядку, встановленому законом.

Надання інформації, відомостей або інших персональних даних про особу, що містяться в Єдиному державному демографічному реєстрі, здійснюється виключно у випадках, передбачених законами України, і лише в інтересах національної безпеки, економічного добробуту та захисту прав людини або за згодою самої особи. Порядок надання інформації з Реєстру визначається Кабінетом Міністрів України. Таким чином, інформація, відомості або інші персональні дані про особу, що містяться в Реєстрі, можуть використовуватися центральним органом виконавчої влади для верифікації відомостей (даних) про особу під час здійснення своїх повноважень відповідно до закону та в порядку, передбаченому Кабінетом Міністрів України. При цьому розпорядником Реєстру може бути забезпечено виключно верифікація відомостей (даних) про особу, а не наповнення інших інформаційних систем даними про особу, що містяться в Реєстрі.

У зв'язку з цим, Єдиний державний демографічний реєстр не може бути джерелом наповнення Системи обліку інформації про шкоду, завдану особистим немайновим правам фізичних осіб внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України, у тому числі з метою наповнення даними про постраждалу особу.

Разом з тим, частиною восьмою статті 11 Закону України «Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус» визначено, що відомості про унікальний номер запису, що містяться в Єдиному державному демографічному реєстрі, передаються до інформаційно-комунікаційних систем центральних органів виконавчої влади з метою верифікації відомостей (даних) про особу та ідентифікації особи у таких інформаційно-комунікаційних системах. Враховуючи зазначене, можливість електронної інформаційної взаємодії Єдиного державного демографічного реєстру з Системою обліку інформації про шкоду, як зазначає Державна міграційна служба України, може бути забезпечена виключно у порядку та обсягах визначених частиною восьмою статті 11 цього Закону.

Представництво Президента України в Автономній Республіці Крим також звертає увагу на те, що наразі не розроблено підзаконні нормативно-правові акти прийняття яких необхідне для забезпечення реалізації Закону, наприклад: вимоги до переліку та обсягу відомостей, які вносяться до Системи обліку інформації про шкоду, порядок електронної інформаційної взаємодії з використанням засобів системи електронної взаємодії державних електронних інформаційних ресурсів «Трембіта» тощо.

Реалізація права постраждалої особи на відмову від використання інформації про неї з/до Системи обліку інформації про шкоду органами прокуратури чи органами досудового розслідування

Відповідно до частини другої статті 12 Закону постраждала особа або її законний представник під час подання інформації до Системи обліку інформації про шкоду може надати інформовану згоду на передачу інформації про неї до органів прокуратури чи органів досудового розслідування. Відсутність згоди постраждалої особи або її законного представника на передачу інформації до органів прокуратури чи органів досудового розслідування не перешкоджає внесенню такої інформації до Системи обліку інформації про шкоду.

Відповідно до частини третьої вказаної статті органи прокуратури та органи досудового розслідування уповноважені за запитом до держателя одержувати інформацію з Системи обліку інформації про шкоду, якщо надано інформовану згоду постраждалої особи або її законного представника на передачу інформації органам прокуратури та органам досудового розслідування.

Однак, відповідно частини четвертої вказаної статті органи прокуратури та органи досудового розслідування уповноважені витребувати інформацію з Системи обліку інформації про шкоду відповідно до вимог Кримінального процесуального кодексу України.

З метою додержання права постраждалої особи на відмову від використання інформації про неї з/до Системи обліку інформації про шкоду органами прокуратури чи органами досудового розслідування в правозастосовчій практиці при реалізації положень кримінально процесуального законодавства та частини четвертої статті 12 Закону має бути дотриманий принцип надання доступу органам прокуратури чи органам досудового розслідування до інформації про осіб Системи обліку інформації про шкоду, лише про таких осіб, які надали інформовану згоду на передачу інформації про неї до органів прокуратури чи органів досудового розслідування, в разі якщо запитувана інформації надана до системи самими постраждалими особами або її законними представниками.

Щодо створення та функціонування Реєстру відомостей щодо дітей, депортованих або примусово переміщених у зв'язку із збройною агресією Російської Федерації проти України

Положеннями Закону № 4071-ІХ врегульовано правові відносини, пов'язані із створенням та функціонуванням Реєстру відомостей щодо дітей, депортованих або примусово переміщених у зв'язку із збройною агресією Російської Федерації проти України.

Реєстр відомостей щодо депортованих дітей є інформаційно-комунікаційною системою, що забезпечує збирання, накопичення, захист, облік, відображення, оброблення реєстрових даних та надання реєстрової інформації про дітей, депортованих або примусово переміщених у зв'язку із збройною агресією Російської Федерації проти України, яка створюється з метою збору та фіксації

інформації про дітей, депортованих або примусово переміщених у зв'язку із збройною агресією Російської Федерації проти України.

Об'єктом Реєстру відомостей щодо депортованих дітей є інформація про дітей, які були депортовані або примусово переміщені у зв'язку із збройною агресією Російської Федерації проти України. Джерелом інформації Реєстру відомостей щодо депортованих дітей є інформація, отримана від органів державної влади, органів місцевого самоврядування, а також від фізичних та юридичних осіб, про дітей, які були депортовані або примусово переміщені у зв'язку із збройною агресією Російської Федерації проти України.

Правоохоронні, розвідувальні та інші державні органи здійснюють передачу отриманої інформації про дітей, депортованих або примусово переміщених у зв'язку із збройною агресією Російської Федерації проти України, до центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну правову політику.

З метою забезпечення функціонування Реєстру відомостей щодо депортованих дітей його держатель може використовувати інформацію, що міститься у базах даних, створених неурядовими організаціями, а також міжнародними організаціями.

На виконання положень Закону № 4071-IX спосіб створення інформації, строки її внесення, порядок верифікації, вимоги до ведення Реєстру відомостей щодо депортованих дітей, а також умови надання доступу до відомостей, що містяться в ньому, перелік його користувачів визначено Порядком створення, ведення, доступу до Реєстру відомостей щодо дітей, депортованих або примусово переміщених у зв'язку із збройною агресією Російської Федерації проти України, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 29 жовтня 2024 р. № 1240 «Деякі питання захисту дітей, депортованих або примусово переміщених у зв'язку із збройною агресією Російської Федерації проти України».

Реєстр відомостей щодо депортованих дітей створений та ведеться Міністерством юстиції України. Інформація про початок роботи Реєстру відомостей щодо депортованих дітей розміщена на офіційному сайті Міністерства юстиції України 02 та 13 травня 2025 року.

Відповідно до Порядку створення, ведення, доступу до Реєстру відомостей щодо депортованих дітей публічний реєстратор після надходження до Мін'юсту відомостей щодо дітей, які могли бути депортовані або примусово переміщені у зв'язку із збройною агресією Російської Федерації проти України, проводить збір, аналіз та перевірку таких відомостей, за результатом яких з використанням програмних засобів Реєстру відомостей щодо депортованих дітей формує особову справу дитини.

Умовою для формування особової справи дитини є наявність відомостей, достатніх для ідентифікації дитини (зокрема прізвище, ім'я, по батькові (за наявності), дата народження), а також щодо можливої депортації або примусового

переміщення дитини у зв'язку із збройною агресією Російської Федерації проти України.

Після формування особової справи дитини публічний реєстратор подає таку справу на розгляд Міжвідомчої комісії з питань верифікації відомостей щодо дітей, депортованих або примусово переміщених у зв'язку із збройною агресією Російської Федерації проти України.

За результатами розгляду Міжвідомчою комісією питання про верифікацію (підтвердження) відомостей щодо дітей та надання нею пропозицій про таку верифікацію відповідні пропозиції фіксуються у протоколі.

Інформація про верифікацію (підтвердження) достовірності факту депортації або примусового переміщення дітей у зв'язку із збройною агресією Російської Федерації проти України до Реєстру відомостей щодо депортованих дітей вноситься публічними реєстраторами протягом десяти днів з дня розгляду відповідного питання Міжвідомчою комісією.

Інформація з Реєстру відомостей щодо депортованих дітей надається у формі витягу на безоплатній основі з дотриманням вимог Закону України «Про захист персональних даних».

Станом на 02 березня 2026 року за результатами одинадцяти засідань Міжвідомчою комісією верифіковано (підтверджено) достовірність факту депортації або примусового переміщення стосовно 19 915 дітей.

При цьому, як зазначає Представництво Президента України в Автономній Республіці Крим особливу увагу при наповненні реєстру депортованих або примусово переміщених дітей слід приділяти періоду за який цей реєстр має наповнювати, а саме: з 20 лютого 2014 року – дати початку збройної агресії та тимчасової окупації території України, яка почалась з Автономної Республіки Крим та м. Севастополя, зокрема реєстр має включати відомості про дітей, які на момент початку тимчасової окупації Автономної Республіки Крим перебували в дитячих будинках чи під опікою окремих громадян. Адже за даними Міністерства соціальної політики України, станом на 1 січня 2014 року в Криму перебували 4 323 дитини - сироти та дітей, позбавлених батьківського піклування, а в Севастополі ще 672 такі дитини. Після початку тимчасової окупації півострова лише 6 дітей з цієї категорії були вивезені з різних дитячих установ на підконтрольну Україні територію та передані під опіку держави, ще 25 дітей, які перебували під опікою в родинах, виїхали з Криму.

Таким чином, понад 4000 українських дітей залишилися на окупованій території. Тобто постає питання у визначенні механізмів пошуку інформації про цих дітей та включення її до реєстру.

Урядом також прийнято постанову від 01 вересня 2025 р. № 1065 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 5 квітня 2017 р. № 268». Постановою № 1065 вирішується питання надання статусу дитини, постраждалої внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів, органом опіки та піклування за

місцем звернення або за місцем виявлення такої дитини місцевими органами виконавчої влади та/або органами місцевого самоврядування, а не тільки за місцем внутрішнього переміщення, як це діє наразі. Також розширюється перелік підстав, внаслідок яких дитина може отримати статус дитини, яка постраждала внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів. Зокрема, серед таких підстав з'являються: депортація або примусове переміщення, зникнення безвісти за особливих обставин або смерть внаслідок отриманих у результаті збройного конфлікту поранення, контузії або каліцтва на території України чи за кордоном батьків (одного із батьків), опікунів, піклувальників, інших законних представників, а також випадки, у яких дитина була позбавлена батьківського піклування внаслідок воєнних дій чи збройного конфлікту. У зв'язку з цим у проекті акта переглянуто перелік документів, які подаються до служби у справах дітей для оформлення статусу.

Крім цього, Міністерством соціальної політики, сім'ї та єдності України розроблено проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про соціальний захист та підтримку дітей, які постраждали внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України, та внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо впорядкування надання соціальних послуг та виплат» щодо удосконалення деяких механізмів його реалізації» (реєстр. № 14251 від 26.11.2025).

Законопроектом за реєстр. № 14251 передбачено визначення понять «дитина, яка постраждала внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України», «депортована дитина», «примусово переміщена або утримувана дитина у зв'язку із збройною агресією Російської Федерації проти України».

Щодо державної підтримки постраждалих осіб

Підтримка осіб, позбавлених особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, а також членів їхніх сімей

Основи соціального і правового захисту осіб, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, а також членів їхніх сімей визначено Законом України «Про соціальний і правовий захист осіб, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, та членів їхніх сімей» від 26 січня 2022 року № 2010-ІХ.

Прийняття рішень з питань встановлення факту позбавлення особи особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України здійснюється Комісією з питань встановлення факту позбавлення особи особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України (частина перша статті 3 Закону).

Комісія утворюється при Міністерстві розвитку громад та територій України, яке забезпечує формування, накопичення, аналіз та узагальнення інформації щодо порушень особистих немайнових прав осіб, постраждалих внаслідок збройної агресії Російської Федерації, зокрема щодо позбавлення особистої свободи, незаконного утримання, насильницького переміщення та інших порушень норм міжнародного гуманітарного права.

У 2025 році проведено 15 засідань Комісії, встановлено відповідний факт щодо 3 691 особи; у 2026 році – 2 засідання, встановлено факт щодо 592 осіб.

Зібрані та перевірені відомості використовуються для документування фактів порушення особистих немайнових прав та підтвердження статусу постраждалих осіб.

Прийняті Комісією рішення про встановлення факту позбавлення особи особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, про визнання особи членом сім'ї особи, стосовно якої встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, вносяться до Єдиного реєстру осіб, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України.

Особам, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, членам сімей таких осіб надаються щорічна та одноразова державна грошова допомога (стаття 7 Закону).

Щорічна державна грошова допомога надається особі, стосовно якої встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, або членам її сім'ї під час перебування такої особи в місцях несвободи.

Одноразова державна грошова допомога надається особі, стосовно якої встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, після її звільнення.

Зазначені види допомоги надаються у розмірі 100 тис. гривень.

У 2025 році здійснено 3 650 виплат одноразової державної грошової допомоги на загальну суму 365 000,0 тис. грн та 12 263 виплати щорічної державної грошової допомоги на загальну суму 1 226 300,0 тис. грн. У 2026 році здійснено 53 виплати одноразової допомоги на суму 5 300,0 тис. грн та 352 виплати щорічної допомоги на суму 35 200,0 тис. грн.

Також забезпечено функціонування «гарячої лінії» Національного інформаційного бюро 16-48, через яку здійснюється прийом, реєстрація та первинний облік інформації про військовополонених, загиблих, цивільних осіб, утримуваних на території Російської Федерації, безвісти зниклих та примусово мобілізованих осіб. Так, операторами «гарячої лінії» у 2025 році здійснено прийняття – 99 777 дзвінків, а за період з 01.01.2026 по 03.03.2026 – 11 662 дзвінків.

Створено та забезпечено функціонування Інформаційної системи фіксації порушень норм міжнародного гуманітарного права, адміністратором якої є державне підприємство «Український національний центр розбудови миру», що належить до сфери управління Мінрозвитку. Станом на 03.03.2026 до системи внесено відомості щодо 3 981 випадку порушень.

Крім того, з метою врегулювання механізму надання першочергової підтримки цивільним особам, які постраждали у зв'язку з позбавленням особистої свободи внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України, прийнято постанову Кабінету Міністрів України від 24 грудня 2025 р. № 1775 «Про

затвердження Порядку проведення першочергових заходів з підтримки цивільних осіб, постраждалих у зв'язку з позбавленням особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України».

Підтримка внутрішньо переміщених осіб

З метою підтримки внутрішньо переміщених осіб (далі – ВПО) розроблено проект Стратегії державної політики з питань ВПО на період до 2030 року. Практичною основою її реалізації стане «Шлях ВПО», що являє собою маршрут державної підтримки, який об'єднує наявні механізми допомоги в єдину операційну модель. У центрі моделі - конкретна людина, яка отримує індивідуалізовану інформацію, зручний доступ до послуг і зрозумілу навігацію між доступними інструментами підтримки. «Шлях ВПО» не створює паралельних механізмів, а інтегрує та підсилює чинні інструменти - оцінку потреб, кейс-менеджмент, інші державні та партнерські сервіси.

Що стосується напрямку забезпечення житлом ВПО, наразі реалізується проект «Оселя», що передбачає виплату громадянам коштів державної допомоги на сплату частини першого внеску, процентної ставки протягом першого року платежів та частини супутніх послуг за кредитами, забезпеченими предметом іпотеки, наданими ВПО та особам, місце проживання (перебування) яких зареєстровано / задекларовано на територіях, на яких ведуться (велися) бойові дії, або які перемістилися на ці території з територій, тимчасово окупованих РФ.

Надається субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на будівництво нового житла, реконструкцію існуючих житлових будинків та гуртожитків, а також переобладнання нежитлових приміщень у житлові для формування фондів житла тимчасового проживання для ВПО. Проект розпочато у вересні 2025 року, розподілено 535,6 млн гривень. Загальна кількість об'єктів, в яких проведено ремонтні роботи - 146.

Державним бюджетом України на 2026 рік на зазначені цілі щодо забезпечення житлом ВПО передбачено видатки у розмірі 1,5 млрд гривень.

Із метою сприяння інтеграції в територіальні громади ВПО, які втратили житло внаслідок його руйнування або внаслідок вимушеного переселення з окупованих територій чи зон активних бойових дій, з 29 січня 2025 року запроваджено новий інструмент підтримки – субсидію на оплату вартості або частини вартості найму (оренди) житлового приміщення. Розмір субсидії на найм житла визначається індивідуально – з урахуванням кількості членів домогосподарства, рівня їхніх доходів, майнового стану, регіональних відмінностей цін на оренду.

Підтримка сімей з дітьми, дітей з інвалідністю

Забезпечується оздоровлення та психологічна підтримка дітей військових і ВПО. На оздоровлення та відпочинок дітей у 2025 році спрямовано майже 0,5 млрд гривень.

Планується утворити 14 просторів «Твій» у 12 регіонах (вже відкрито у Вінницькій, Тернопільській, Львівській та Івано-Франківській областях).

Простір «Твій» – це простори підтримки, створені для дітей. У просторах працюють психологи та соціальні працівники. Вони допомагають дітям впоратися з тривогою, емоційним напруженням, переживаннями й болем, який часто складно сформулювати.

Простори підтримки відкриті для дітей, які постраждали внаслідок війни, стали внутрішньо переміщеними, пережили втрату чи зростають у родинях військовослужбовців або ветеранів. Також сюди можуть звертатися батьки, вихователі, вчителі – усі, хто щодня поруч із дітьми.

Цей формат підтримки реалізується за ініціативи Національної соціальної сервісної служби України за підтримки Програми ОБСЄ для України у співпраці з органами місцевого самоврядування, обласними військовими адміністраціями та громадами.

Також з метою підтримки психічного здоров'я сімей, зокрема дітей, зниження їх рівня стресу та тривожності Міністерство соціальної політики, сім'ї та єдності України ініціювало та координує роботу центральних та місцевих органів виконавчої влади, територіальних громад та надавачів соціальних послуг щодо реалізації експериментального проекту з організації надання комплексної соціальної послуги з формування життєстійкості в територіальних громадах, яка надається у Центрах життєстійкості, утворених в територіальних громадах.

Урядом прийнято постанову Кабінету Міністрів України від 19 листопада 2025 р. № 1505 «Деякі питання реалізації експериментального проекту з організації надання комплексної соціальної послуги з формування життєстійкості в територіальних громадах», якою передбачено реалізацію нового експерименту тривалістю до 30 червня 2026 року для безперервного продовження надання зазначеної соціальної послуги та подальшого затвердження її Державного стандарту. За результатами експериментального проекту планується продовження організації надання послуги з формування життєстійкості послуги як соціальної послуги загальнонаціонального значення.

За весь час реалізації експериментального проекту з 06 жовтня 2023 року по 28 лютого 2026 року створено 326 центрів життєстійкості; 3 369 452 особи отримали послугу з формування життєстійкості; здійснено 2 211 827 заходів фахівцями центрів життєстійкості, що спрямовані на зміцнення соціальної і психологічної стійкості та адаптивності окремих осіб, сімей та спільнот в рамках надання послуги для подолання життєвих труднощів, отримання психосоціальної підтримки, а також зміцнення соціальної згуртованості у територіальній громаді; фактична вартість наданих послуг – 644,4 млн гривень.

Вдосконалення системи протезування

Урядом прийнято постанову від 17 грудня 2025 р. № 1662 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 5 квітня 2012 р. № 321», якою

підвищено доступність протезно-ортопедичних виробів для дітей з інвалідністю, дітей з порушеннями опорно-рухового апарату та цивільних осіб, які постраждали від російської агресії. Також передбачається встановлення двократної граничної вартості для протезів та ортезів (крім протезів верхніх кінцівок із зовнішнім джерелом енергії), що дозволить забезпечувати осіб сучасними та функціональними протезами. Держава компенсуватиме кошти за їх придбання.

Крім того, вищезазначені зміни передбачають доступ до протезів верхніх кінцівок із зовнішнім джерелом енергії для дітей з інвалідністю та дітей з порушеннями опорно-рухового апарату. Також постановою передбачено надання двох різних підвидів багатофункціональних крісел колісних для дітей з інвалідністю.

Із метою комплексного вдосконалення системи протезування та підвищення якості послуг для осіб з ампутаціями прийнято розпорядження Кабінету Міністрів України від 25 лютого 2026 р. № 182-р «Про схвалення Дорожньої карти реформування системи протезування та затвердження плану заходів з її реалізації на 2026 рік».

Дорожня карта визначає чіткі етапи впровадження змін, відповідальних виконавців та ресурсне забезпечення. Її реалізація спрямована на формування цілісної, прозорої та передбачуваної системи, орієнтованої на потреби людини.

Реформування передбачає:

- створення безперервного маршруту особи з ампутацією – від моменту ампутації до підбору протеза, навчання користуванню та подальшого супроводу;
- цифровізацію процесу призначення та отримання допоміжних засобів реабілітації, зокрема запровадження електронної публічної послуги з протезування;
- розвиток професійних компетенцій фахівців у сфері протезування;
- підтримку національних виробників протезів;
- впровадження прозорої моделі ціноутворення на кожному етапі допомоги.

Реалізація права на освіту

На сьогодні серед пріоритетних напрямів діяльності Міністерства освіти і науки України, органів місцевого самоврядування є відновлення доступу до очної освіти для якомога більшої кількості дітей там, де дозволяє безпекова ситуація, а також підвищення ефективності дистанційного формату навчання.

З метою забезпечення реалізації конституційного права на освіту та збереження зв'язку дітей, які перебувають на тимчасово окупованих територіях та за кордоном, з українською системою освіти, впроваджено комплекс заходів, спрямованих на забезпечення неперервності та доступності освітнього процесу.

Зокрема, передбачено застосування таких форм здобуття освіти, що забезпечують гнучкість освітнього процесу та його адаптацію до складних умов тривалої тимчасової окупації: дистанційної та індивідуальної (екстернатної, сімейної (домашньої), а також запровадження педагогічного патронажу. Для реалізації зазначеного внесено зміни до Положення про індивідуальну форму

здобуття повної загальної середньої освіти. Крім того, затверджено Типову освітню програму для учнів, які проживають або проживали на тимчасово окупованих територіях, на основі якої Міністерство освіти і науки України спільно з Державною установою «Український інститут розвитку освіти» укладено перелік модельних навчальних програм для забезпечення якісної освіти дітей, які проживають або проживали на тимчасово окупованій території України.

Принагідно зазначаємо, що діти – громадяни України, які вимушено перебувають за кордоном, можуть навчатися в закладі освіти країни перебування або поєднувати навчання в закладі освіти країни перебування за очною формою та в закладі загальної середньої освіти України за однією з форм навчання: дистанційною, (зокрема, у дистанційних класах (групах) для вивчення навчальних предметів (Інтегрованих курсів) українознавчого компонента), сімейною (домашньою), екстернатною.

З метою уникнення подвійного навантаження в процесі одночасного здобуття освіти дітьми у школі за кордоном та в українському закладі загальної середньої освіти затверджено Типову освітню програму для навчання дітей, які виїхали з України внаслідок повномасштабного вторгнення Російської Федерації і здобувають освіту одночасно в закладах освіти країни перебування та України (наказ МОН від 18 серпня 2023 р. № 1014). Передбачено збільшення додаткових годин у 9, 10, 11 класах для проведення індивідуальних занять і консультацій на навчальні предмети, з яких проводиться державна підсумкова атестація за рівень базової / профільної середньої освіти (у разі її проведення) та/або національний мультипредметний тест.

Зарахування на програму українознавчого компонента здійснюється через автоматизований інформаційний комплекс освітнього менеджменту (далі - АІКОМ) шляхом реєстрації на оновленій платформі українознавчого компонента: <https://ukrainian.studies.mon.gov.ua>.

Визнання результатів навчання, які особа здобула у суб'єктів освітньої діяльності за кордоном, здійснюється відповідно до Порядку визнання на рівнях повної загальної середньої освіти результатів навчання, здобутих шляхом формальної та/або неформальної освіти у суб'єктів освітньої діяльності, розміщених за кордоном, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 червня 2025 р. № 734.

Утворено комісію з питань ведення обліку суб'єктів освітньої діяльності, розміщених за кордоном, що забезпечують здобуття неформальної освіти, за результатами 85 суб'єктів освітньої діяльності верифіковано та взято на облік з подальшими їх обліком в програмно- апаратному комплексі АІКОМ. Результати навчання будуть визнаватися та зараховуватися українськими школами без додаткового оцінювання.

Водночас, облік дітей дошкільного, шкільного віку, вихованців та учнів ведеться з використанням програмно-апаратного комплексу «Автоматизований

інформаційний комплекс освітнього менеджменту» шляхом внесення, накопичення, актуалізації, обробки, ведення аналізу та узагальнення інформації про дітей дошкільного та шкільного віку, вихованців і учнів, у тому числі дітей, не охоплених навчанням. Облік ведеться відповідальними працівниками, яким доступ до автоматизованого комплексу менеджменту надано технічним адміністратором зазначеного комплексу.

Наразі в АІКОМ містяться відомості про факт зовнішнього переміщення дітей, що продовжують бути охопленими освітою, який функціонує через модуль «Українознавчий компонент».

Зважаючи на викладене, учасники слухань у Комітеті Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів на тему: «Про стан виконання Закону України «Про облік інформації про шкоду, завдану особистим немайновим правам фізичних осіб внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України» № 4071-ІХ від 20 листопада 2024 року» **рекомендують:**

I. Верховній Раді України прискорити розгляд проекту Закону України про внесення змін до Закону України «Про соціальний захист та підтримку дітей, які постраждали внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України, та внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо впорядкування надання соціальних послуг та виплат» щодо удосконалення деяких механізмів його реалізації (реєстр. № 14251 від 26.11.2025).

II. Кабінету Міністрів України:

2.1. Внести на розгляд Верховної Ради України проект Закону про підтримку осіб, особистим немайновим правам яких завдано шкоди внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України, з метою забезпечення надання необхідних заходів підтримки особам, яким завдано немайнової шкоди.

2.2. З метою забезпечення належного фінансування Системи обліку інформації про шкоду:

1) передбачити бюджетну програму «Фінансування робіт із створення Системи обліку інформації про шкоду, в тому числі програмно-технічних засобів, та забезпечення обміну даними»;

2) розглянути можливість перерозподілу коштів наявних бюджетних програм Міністерства соціальної політики, сім'ї та єдності України.

2.3. Розробити Стратегію підтримки осіб, постраждалих внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України з урахуванням:

1) положень Концепції вдосконалення національної системи засобів правового захисту та підтримки осіб, постраждалих внаслідок збройної агресії проти України, розробленої Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини;

2) визначення центрального органу виконавчої влади, який забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері захисту та підтримки осіб, постраждалих внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України, та забезпечення координації його діяльності з іншими центральними органами виконавчої влади;

3) визначення категорій осіб, постраждалих внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України, та заходів державної підтримки таких осіб;

4) визначення заходів підтримки дітей, постраждалих внаслідок порушення права на безперервність та доступність освітнього процесу, зокрема, щодо надолуження освітніх втрат і психо-емоційної підтримки та затвердити методичку розрахунку додаткових витрат на такі заходи;

5) методики обрахування шкоди, завданої особистим немайновим правам фізичних осіб внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України.

2.4. З метою узгодження підходів до обліку шкоди та формування доказової бази для майбутніх компенсацій і репарацій забезпечити:

системну взаємодію з міжнародними механізмами, зокрема, з Реєстром збитків, завданих агресією Російської Федерації проти України;

розміщення та періодичне оновлення інформації про можливість та процедуру подання заяв до Реєстру збитків, завданих агресією Російської Федерації проти України.

2.5. Опрацювати пропозиції щодо:

1) забезпечення міжвідомчої координації центральних органів виконавчої влади з метою інтеграції інформації з державних електронних реєстрів, інформаційних, комунікаційних систем, банків та баз даних до Системи обліку інформації про шкоду;

2) забезпечення законних інтересів осіб, потерпілих внаслідок агресії Російської Федерації проти України, які потребують особливого захисту через вік (діти), стан здоров'я, скрутні життєві обставини або з певних причин позбавлені можливості повідомити уповноважені органи про шкоду, завдану їх особистим немайновим правам, у тому числі за відсутності у відповідних осіб законних представників або у разі невиконання ними своїх обов'язків щодо захисту прав та інтересів підопічних;

3) визначення та затвердження критеріїв та методичних підходів до встановлення причинно-наслідкового зв'язку між конкретною травмою (ушкодженням) та діями держави-агресора;

4) визначення переліку і порядку реалізації заходів відновлювального характеру з підтримки постраждалих осіб, у разі реєстрації інформації про постраждалу особу, зміст якої передбачає необхідність вирішення питання про надання особі того чи іншого виду відновлювальної підтримки.

III. Міністерству соціальної політики, сім'ї та єдності України у 2026 році:

1) забезпечити запровадження та функціонування Системи обліку інформації про шкоду, завдану особистим немайновим правам фізичних осіб внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України;

2) розробити та затвердити нормативно-правові акти, необхідні для забезпечення реалізації Закону України «Про облік інформації про шкоду, завдану особистим немайновим правам фізичних осіб внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України»;

3) забезпечити залучення представників громадянського суспільства (громадських організацій, активістів тощо) до складу робочих груп, створених з метою підготовки законодавчих пропозицій на виконання пункту 2.1. розділу II, підпункту 2 розділу III цих Рекомендацій.

IV. Міністерству соціальної політики, сім'ї та єдності України спільно з Міністерством охорони здоров'я України, Державною міграційною службою України вжити заходів з метою забезпечення дотримання вимог законодавства про захист персональних даних під час передання та отримання даних до/з Системи обліку інформації про шкоду, зокрема, щодо:

можливості електронної інформаційної взаємодії Єдиного державного демографічного реєстру з Системою обліку інформації про шкоду у порядку та обсягах визначених частиною восьмою статті 11 цього Закону України «Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус»;

визначення механізму передачі персональних даних, у тому числі даних про стан здоров'я, з електронної системи охорони здоров'я або інших інформаційно-комунікаційних систем до Системи обліку інформації про шкоду, завдану особистим немайновим правам фізичних осіб внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України.

V. Пенсійному фонду України забезпечити реалізацію технічної можливості фіксації інформації про призначення і виплату пенсій та соціальних виплат, пов'язаних з наслідками збройної агресії Російської Федерації проти України.

VI. Дані рекомендації надіслати Кабінету Міністрів України, Міністерству соціальної політики, сім'ї та єдності України, Міністерству охорони здоров'я України, Міністерству внутрішніх справ України, Пенсійному фонду України, Державній міграційній службі України для розгляду та їх реалізації; Уповноваженому Верховної Ради України з прав людини, обласним, Київській міській військовим адміністраціям для врахування в роботі.

VII. Кабінету Міністрів України, Міністерству соціальної політики, сім'ї та єдності України, Міністерству охорони здоров'я України, Міністерству внутрішніх справ України, Пенсійному фонду України, Державній міграційній службі України інформувати Комітет про стан виконання цих рекомендацій до **01 жовтня 2026 року**.

ЄАС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ
Підписувач: Третякова Галина Миколаївна
Сертифікат: 04AF212836405D99040000002E0931000A06ED00
Дійсний до: 14.01.2028 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
04-30/10-2026/70153 від 01.04.2026

2189177